

Näringsutskottets betänkande 2025/26:NU5

Nya regler om geografiska beteckningar och internationella varumärken

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens lagförslag om nya regler om geografiska beteckningar och internationella varumärken.

I propositionen föreslår regeringen en ny lag och följdändringar i andra lagar som kompletterar EU:s förordning om skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter. Vidare föreslår regeringen ändringar i varumärkeslagen som rör handläggningen av internationella varumärkesregistreringar.

Den nya lagen och lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 december 2025.

Behandlade förslag

Proposition 2024/25:177 Nya regler om geografiska beteckningar och internationella varumärken.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Nya regler om geografiska beteckningar och internationella varumärken	5
Utskottets ställningstagande	6
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	7
Propositionen	7
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Nya regler om geografiska beteckningar och internationella varumärken

Riksdagen antar regeringens förslag till

1) lag om kontroll av skyddade beteckningar på hantverks- och industriprodukter,

2) lag om ändring i lagen (1970:498) om skydd för vapen och vissa andra officiella beteckningar,

3) lag om ändring i varumärkeslagen (2010:1877),

4) lag om ändring i lagen (2016:188) om patent- och marknadsdomstolar,

5) lag om ändring i lagen (2018:1654) om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2024/25:177 punkterna 1–5.

Stockholm den 30 september 2025

På näringsutskottets vägnar

Tobias Andersson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tobias Andersson (SD), Elisabeth Thand Ringqvist (C), Fredrik Olovsson (S), Jesper Skalberg Karlsson (M), Monica Haider (S), Josef Fransson (SD), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Marianne Fundahn (S), Eric Palmqvist (SD), Isak From (S), Kjell Jansson (M), Birger Lahti (V), Camilla Brodin (KD), Johnny Svedin (SD), Katarina Luhr (MP), Louise Eklund (L) och Daniel Vencu Velasquez Castro (S).

Redogörelse för ärendet

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens proposition 2024/25:177 Nya regler om geografiska beteckningar och internationella varumärken. Inga motioner har väckts med anledning av propositionen. En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilaga 1, och regeringens lagförslag redovisas i bilaga 2.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Utskottets överväganden

Nya regler om geografiska beteckningar och internationella varumärken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringen lagförslag om nya regler om geografiska beteckningar och internationella varumärken. Den nya lagen och följdändringar i andra lagar kompletterar EU:s förordning om skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter. Vidare föreslår regeringen ändringar i varumärkeslagen som rör handläggningen av internationella varumärkesregistreringar.

Den nya lagen, följdändringarna i andra lagar och ändringar i varumärkeslagen föreslås träda i kraft den 1 december 2025.

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen bl.a. en ny lag som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/2411 av den 18 oktober 2023 om skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter och om ändring av förordningarna (EU) 2017/1001 och (EU) 2019/1753.

I dag finns inom EU ett skydd för geografiska beteckningar som omfattar vin, spritdrycker och andra jordbruksprodukter samt livsmedel. Skyddet regleras i ett antal EU-förordningar. En geografisk beteckning är en beteckning som används på produkter med ett visst geografiskt ursprung och där produktens kvalitet, anseende eller andra egenskaper har en särskild koppling till detta ursprung. Att en geografisk beteckning är skyddad innebär att endast producenterna som uppfyller vissa krav som gäller för beteckningen får använda sig av den vid märkning eller marknadsföring av en produkt. Exempel på sådana skyddade beteckningar är Kalix löjrom, Champagne och Parmaskinka.

Bakgrunden till regeringens förslag är att EU antagit en ny förordning som utvidgar skyddet för geografiska beteckningar till att även omfatta hantverks- och industriprodukter. Det handlar t.ex. om produkter av glas, keramik, natursten, smycken och textil. Exempel på beteckningar som kan komma att omfattas av skyddet i den nya regleringen är Muranoglas, Carraramarmor, Solingenbestick och Donegaltweed.

Enligt regeringens förslag ska ansökningar om registrering av svenska geografiska beteckningar lämnas in direkt till Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet (EUIPO). Ansökan kommer att kunna lämnas in på svenska. Regeringen föreslår vidare att Patent- och registreringsverket (PRV) utses till svensk kontaktpunkt gentemot EUIPO och till behörig myndighet med ansvar för kontroller och tillsyn av skyddet av hantverks- och industriprodukter.

Regeringen föreslår att PRV vid brister eller överträdelser ska ha rätt att förelägga om rättelse eller förbud. Ett föreläggande eller förbud föreslås kunna förenas med vite. Vidare anger regeringen att varumärkeslagens regler om skadestånd och andra sanktioner ska kunna tillämpas vid intrång i geografiska beteckningar som skyddas enligt EU-förordningen. Detta gäller även beteckningar som omfattas av EU:s handelsavtal med Nya Zeeland och Chile.

Propositionen innehåller även förslag till ändringar i lagen (1970:498) om skydd för vapen och vissa andra officiella beteckningar med syftet att förenkla hanteringen av mellanstatliga organisationers beteckningar. Därtill föreslår regeringen ändringar i varumärkeslagen (2010:877) i syfte att effektivisera handläggningen av internationella varumärkesregistreringar.

Regeringen beslutade i mars 2025 att begära ett yttrande av Lagrådet över de lagförslag som finns i propositionens bilaga 5. Lagrådets yttrande finns i propositionens bilaga 6. Regeringen uppger i propositionen att den följer Lagrådets förslag. I förhållande till lagrådsremissens förslag har regeringen gjort vissa språkliga och redaktionella ändringar.

Den nya lagen och följdändringar i andra lagar föreslås träda i kraft den 1 december 2025.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag. Därmed tillstyrks propositionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2024/25:177 Nya regler om geografiska beteckningar och internationella varumärken:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om kontroll av skyddade beteckningar på hantverks- och industriprodukter.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1970:498) om skydd för vapen och vissa andra officiella beteckningar.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i varumärkeslagen (2010:1877).
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2016:188) om patent- och marknadsdomstolar.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2018:1654) om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om kontroll av skyddade beteckningar på hantverks- och industriprodukter

Härigenom föreskrivs följande.

Lagens syfte

1 § Denna lag kompletterar

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/2411 av den 18 oktober 2023 om skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter och om ändring av förordningarna (EU) 2017/1001 och (EU) 2019/1753 (EU-förordningen), och

2. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1753 av den 23 oktober 2019 om unionens åtgärder efter anslutningen till Genèveakten inom Lissabonöverenskommelsen om ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar (anslutningsförordningen).

Behörig myndighet för kontroller

2 § Patent- och registreringsverket är behörig myndighet för kontroller av geografiska beteckningar på hantverks- och industriprodukter enligt artikel 50 i EU-förordningen.

Kontroller och ingripanden

3 § För att utföra kontroller enligt EU-förordningen får Patent- och registreringsverket förelägga den som är föremål för kontroll att lämna de handlingar och uppgifter i övrigt som behövs för kontrollen.

4 § Om en geografisk beteckning används i strid med EU-förordningen får Patent- och registreringsverket ingripa genom

1. ett föreläggande om rättelse, eller
2. ett förbud mot att fortsätta med ett visst agerande.

5 § Ett föreläggande eller förbud enligt 3 eller 4 § får förenas med vite.

Bemyndiganden

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. hur kontroller ska bedrivas, och
2. skyldighet för ett produktcertifieringsorgan eller en fysisk person som utför delegerade kontrolluppgifter att lämna information och handlingar till Patent- och registreringsverket.

7 § Regeringen får meddela föreskrifter om betalningsskyldighet för sådana avgifter för internationell registrering av en geografisk beteckning som avses i artikel 13 i anslutningsförordningen.

Behörig domstol

8 § Patent- och registreringsverkets beslut enligt denna lag, enligt EU-förordningen och anslutningsförordningen eller enligt de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen får överklagas till Patent- och marknadsdomstolen.

En talan om utdömande av vite förs vid Patent- och marknadsdomstolen av Patent- och registreringsverket.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2025.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1970:498) om skydd för vapen och vissa andra officiella beteckningar

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1970:498) om skydd för vapen och vissa andra officiella beteckningar

dels att 5 § ska upphöra att gälla,

dels att 3 och 4 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Konungen kan, efter avtal med främmande stat eller mellanstatlig organisation, förordna att bestämmelse i 1 § om statsvapen eller annan där avsedd beteckning skall äga motsvarande tillämpning i fråga om viss mellanstatlig organisations vapen, flagga, emblem eller benämning eller förkortning för sådan benämning.

Utan hinder av förordnande enligt första stycket skall dock den som vid tiden för sådant förordnande brukade viss beteckning få utan tillstånd bruka beteckningen under en tid av tre år, räknat från den dag då förordnandet trätt i kraft.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att 1 § om statsvapen eller annan beteckning ska tillämpas i fråga om en mellanstatlig organisations vapen, flagga, emblem, benämning, eller förkortning av benämning.

Den som använder en beteckning när föreskrifter som meddelas med stöd av första stycket träder i kraft, får fortsätta använda beteckningen utan tillstånd i ytterligare tre år.

4 §

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 1 eller 2 § eller mot förbud som gäller på grund av förordnande med stöd av 3 § döms till böter.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot 1 eller 2 § eller mot ett förbud som gäller på grund av en föreskrift som har meddelats med stöd av 3 § döms till böter.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2025.

3 Förslag till lag om ändring i varumärkeslagen (2010:1877)

Härigenom föreskrivs i fråga om varumärkeslagen (2010:1877)

dels att 5 kap. 9 och 10 §§ och rubriken närmast före 5 kap. 9 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 5 kap. 10 a §, och närmast före 5 kap. 10 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

Beslut om att den internationella varumärkesregistreringen inte ska gälla i Sverige

Hinder mot att en internationell varumärkesregistrering ska gälla i Sverige

9 §

Har Patent- och registreringsverket lämnat ett besked till Internationella byrån enligt 8 § tredje stycket, ska verket tidigast tre månader efter det att beskedet lämnades besluta att den internationella varumärkesregistreringen helt eller delvis inte ska gälla i Sverige, om det då fortfarande finns något hinder som avses i 2 kap. 4–11 §§.

Om sökanden yttrar sig över ett besked enligt 8 § tredje stycket, ska Patent- och registreringsverket besluta att den internationella varumärkesregistreringen helt eller delvis inte ska gälla i Sverige, om det då fortfarande finns något hinder som avses i 2 kap. 4–11 §§.

Om sökanden inte yttrar sig inom föreskriven tid, förfaller ansökan i den del som beskedet avser.

En förfallen ansökan ska återupptas om sökanden inom två månader från det att ansökan förföll begär det och yttrar sig över beskedet. Sökanden ska betala föreskriven återupptagningsavgift.

10 §

Finns det inte något hinder som avses i 2 kap. 4–11 §§, ska Patent- och registreringsverket föra in varumärket i varumärkesregistret och kungöra att den internationella varumärkesregistreringen gäller i Sverige.

Om Patent- och registreringsverket har beslutat att den internationella varumärkesregistreringen delvis inte gäller i Sverige, ska varumärket föras in i varumärkesregistret och kungöras för återstående varor eller tjänster när beslutet har vunnit laga kraft.

Om det delvis finns hinder mot att den internationella varumärkesregistreringen ska gälla i Sverige, ska varumärket föras in i varumärkesregistret och kungöras för återstående varor eller tjänster när ett beslut enligt 9 § första stycket har fått laga kraft eller när

tiden för återupptagande enligt 9 § tredje stycket har löpt ut.

Delning av en internationell varumärkesregistrering

10 a §

Den som har ansökt om att en internationell varumärkesregistrering ska gälla i Sverige eller som har en sådan registrering som gäller i Sverige får ansöka om att registreringen ska delas i två eller flera registreringar.

För en ansökan om delning som görs under den tid som frågan om registreringens giltighet är under prövning tillämpas 2 kap. 3 §. För en ansökan om delning som görs efter ett beslut om att registreringen ska gälla i Sverige tillämpas 2 kap. 32 §.

Den som ansöker om delning ska betala föreskriven ansökningsavgift.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2025.
 2. De nya bestämmelserna tillämpas även på internationella varumärkesregistreringar som har beviljats skydd i Sverige före ikraftträdandet.
 3. Ansökningsärenden som inletts före ikraftträdandet handläggs enligt äldre bestämmelser.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:188) om patent- och marknadsdomstolar

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 4 § lagen (2016:188) om patent- och marknadsdomstolar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap. 4 §¹

Patent- och marknadsdomstolen handlägger mål och ärenden enligt det som föreskrivs i

1. lagen (1949:345) om rätten till arbetstagares uppfinningar, lagen (1971:1078) om försvarsuppfinningar, lagen (1978:152) om svensk domstols behörighet i vissa mål på patenträttens område m.m., växtförädlarrättslagen (1997:306) och patentlagen (2024:945),

2. lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, mönsterskyddslagen (1970:485), lagen (1992:1685) om skydd för kretsmönster för halvledarprodukter, varumärkeslagen (2010:1877), lagen (2017:322) om medling i vissa upphovsrättstvister, lagen (2018:1653) om företagsnamn och lagen (2018:1654) om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel,

2. lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, mönsterskyddslagen (1970:485), lagen (1992:1685) om skydd för kretsmönster för halvledarprodukter, varumärkeslagen (2010:1877), lagen (2017:322) om medling i vissa upphovsrättstvister, lagen (2018:1653) om företagsnamn, lagen (2018:1654) om sanktioner vid intrång i rätten till vissa skyddade beteckningar och lagen (2025:000) om kontroll av skyddade beteckningar på hantverks- och industriprodukter,

3. konkurrenslagen (2008:579), marknadsföringslagen (2008:486), lagen (1984:292) om avtalsvillkor mellan näringsidkare, lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden, försäkringsavtalslagen (2005:104), lagen (2005:590) om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m., lagen (2006:484) om franchisegivares informationskyldighet, lagen (2010:510) om lufttransporter, lagen (2010:1350) om uppgiftsskyldighet i fråga om marknads- och konkurrensförhållanden, lagen (2014:836) om näringsförbud, lagen (2014:1344) med kompletterande bestämmelser till EU:s tåg-, fartygs- och busspassagerarförordningar, konkurrensskadelagen (2016:964), lagen (2016:977) om kollektiv förvaltning av upphovsrätt, lagen (2020:514) med kompletterande bestämmelser till EU:s plattformsförordning och lagen (2023:730) om grupptalan till skydd för konsumenters kollektiva intressen, och

4. annan lag.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2025.

¹ Senaste lydelse 2024:949.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (2018:1654) om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel

Härigenom föreskrivs att rubriken till lagen (2018:1654) om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel samt 1 och 2 §§ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Lag om skydd för beteckningar på jordbruksprodukter och livsmedel

Lag om sanktioner vid intrång i rätten till vissa skyddade beteckningar

1 §¹

Bestämmelserna i 8 kap. 3–8 §§, 9 kap. och 10 kap. 9 § varumärkeslagen (2010:1877) ska tillämpas vid intrång i den rätt till en beteckning som följer av

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/787 av den 17 april 2019 om definition, beskrivning, presentation och märkning av spritdrycker, användning av namn på spritdrycker i presentationen och märkningen av andra livsmedel, skydd av geografiska beteckningar för spritdrycker, användning av jordbruksalkohol och destillat av jordbruksprodukter i alkoholhaltiga drycker samt om upphävande av förordning (EG) nr 110/2008, i den ursprungliga lydelsen,

2. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 av den 21 november 2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel, i den ursprungliga lydelsen,

3. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007, i den ursprungliga lydelsen,

4. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 251/2014 av den 26 februari 2014 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, aromatiserade vinprodukter och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1601/91, i den ursprungliga lydelsen, *eller*

4. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 251/2014 av den 26 februari 2014 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, aromatiserade vinprodukter och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1601/91, i den ursprungliga lydelsen,

5. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1753 av den 23 oktober 2019 om unionens åtgärder efter anslutningen till

5. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1753 av den 23 oktober 2019 om unionens åtgärder efter anslutningen till

¹ Senaste lydelse 2021:563.

Genèveakten inom Lissabon-överenskommelsen om ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar, i *den ursprungliga lydelsen*.

Genèveakten inom Lissabon-överenskommelsen om ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar, i *lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/2411, eller 6. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/2411 av den 18 oktober 2023 om skydd av geografiska beteckningar för hantverks- och industriprodukter och om ändring av förordningarna (EU) 2017/1001 och (EU) 2019/1753, i den ursprungliga lydelsen*.

2 §²

Bestämmelserna i 8 kap. 3–8 §§, 9 kap. och 10 kap. 9 § varumärkeslagen (2010:1877) ska också tillämpas vid intrång i den rätt till en beteckning som följer av

1. frihandelsavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Korea, å andra sidan, av den 6 oktober 2010 (EUT L 127, 14.5.2011, s. 6),

2. handelsavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Colombia, Peru och Ecuador, å andra sidan, av den 26 juni 2012 (EUT L 354, 21.12.2012, s. 3 och EUT L 356, 24.12.2016, s. 3),

3. avtalet om upprättande av en associering mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Centralamerika, å andra sidan, av den 29 juni 2012 (EUT L 346, 15.12.2012, s. 3),

4. associeringsavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Ukraina, å andra sidan, av den 27 juni 2014 (EUT L 161, 29.5.2014, s. 3),

5. associeringsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Moldavien, å andra sidan, av den 27 juni 2014 (EUT L 260, 30.8.2014, s. 4),

6. associeringsavtalet mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Georgien, å andra sidan, av den 27 juni 2014 (EUT L 261, 30.8.2014, s. 4),

7. det övergripande avtalet om ekonomi och handel (CETA) mellan Kanada, å ena sidan, och Europeiska unionen och dess medlemsstater, å andra sidan, av den 30 oktober 2016 (EUT L 11, 14.1.2017, s. 23),

8. avtalet mellan Europeiska unionen och Japan om ett ekonomiskt partnerskap, av den 17 juli 2018 (EUT L 330, 27.12.2018, s. 3),

9. frihandelsavtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Singapore, av den 19 oktober 2018

9. frihandelsavtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Singapore, av den 19 oktober 2018 (EUT L 294, 14.11.2019, s. 3),

² Senaste lydelse 2021:563.

(EUT L 294, 14.11.2019, s. 3),
eller

10. frihandelsavtalet mellan Europeiska unionen och Socialistiska republiken Vietnam, av den 30 juni 2019 (EUT L 186, 12.6.2020, s. 3).

10. frihandelsavtalet mellan Europeiska unionen och Socialistiska republiken Vietnam, av den 30 juni 2019 (EUT L 186, 12.6.2020, s. 3),

*11. frihandelsavtalet mellan Europeiska unionen och Nya Zeeland, av den 9 juli 2023 (EUT L, 2024/866, 25.3.2024),
eller*

12. det avancerade ramavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Chile, å andra sidan, av den 13 december 2023 (EUT L, 2024/1759, 30.7.2024).

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2025.
 2. De nya bestämmelserna tillämpas även på beteckningar som har fått skydd före ikraftträdandet.
 3. De nya bestämmelserna som avser hänvisning till 8 kap. 4–6 och 8 §§ varumärkeslagen (2010:1877) tillämpas inte på intrång, försök till intrång eller förberedelse till intrång som skett före ikraftträdandet.